

Лабораторна робота №1. Організація робочого простору MLOps інженера та автоматизація відстеження експериментів

1. Мета роботи

1. Опанувати навички налаштування професійного ізольованого середовища розробки для Data Science проєктів.
2. Засвоїти принципи структурування ML-проєктів згідно зі стандартами індустрії (Cookiecutter Data Science).
3. Навчитися використовувати інструменти контролю версій (Git) з урахуванням специфіки ML-проєктів (ігнорування даних, артефактів).
4. Реалізувати автоматизоване відстеження експериментів (Experiment Tracking) за допомогою платформи MLflow.
5. Провести первинний аналіз даних (EDA) та побудувати базову модель (Baseline) для обраного датасету.

2. Завдання для виконання

1. Налаштувати локальне середовище розробки: встановити Python, Git, створити віртуальне середовище.
2. Ініціалізувати Git-репозиторій та налаштувати файл .gitignore.
3. Обрати датасет із запропонованого переліку (див. Додаток А) та завантажити його у відповідну директорію проєкту.
4. Створити Jupyter Notebook для первинного аналізу даних (EDA).
5. Розробити Python-скрипт для тренування моделі, реалізувавши логіку завантаження даних, передобробки та навчання.
6. Інтегрувати у скрипт функціонал MLflow для логування гіперпараметрів, метрик якості та артефактів моделі.
7. Виконати мінімум 5 експериментів з різними налаштуваннями та порівняти їх результати у MLflow UI.

3. Теоретичні відомості

3.1. Архітектурний контекст

У сучасному MLOps (Machine Learning Operations) пайплайн етап налаштування середовища та експериментування є фундаментом. Від того, наскільки правильно організована структура проєкту та процес фіксації результатів на ранніх етапах, залежить успішність подальшої автоматизації (CI/CD), відтворюваність (Reproducibility) та можливість масштабування рішення. Experiment Tracking виступає сполучною ланкою між дослідницькою діяльністю (Data Science) та інженерною (DevOps), перетворюючи хаотичний пошук моделі на структурований процес.

3.2. Ключові поняття

- MLOps (Machine Learning Operations) - методологія, що об'єднує розробку ML-систем (Dev) та їх експлуатацію (Ops) для стандартизації та автоматизації життєвого циклу машинного навчання.
- Experiment Tracking - процес збереження всієї метаданих про запуск навчання моделі. Це включає: конфігурацію (гіперпараметри), версію коду (git commit hash), версію даних, метрики якості та отримані артефакти.
- Artifact (Артефакт) - будь-який файл, створений у результаті виконання скрипту навчання (файл моделі .pkl, графіки, звіти, файли конфігурації).
- Reproducibility (Відтворюваність) - здатність отримати ідентичні результати при повторному запуску експерименту з тими ж вхідними даними та кодом.

3.3. Необхідні інструменти

- Python 3.10+: Основна мова програмування.
- Git: Система контролю версій.
- Virtualenv / Conda: Інструменти для ізоляції залежностей.
- MLflow: Open-source платформа для управління життєвим циклом ML (використовується модуль MLflow Tracking).
- JupyterLab / VS Code: Середовище розробки.

4. Покрокова інструкція

4.1. Підготовка середовища

1. **Створення директорії проєкту та ініціалізація Git:** Відкрийте термінал та виконайте команди:

```
mkdir mlops_lab_1
cd mlops_lab_1
git init
```

2. **Налаштування .gitignore:**

Створіть файл .gitignore у корені проєкту. Це критично важливо для запобігання потраплянню великих файлів даних та системних папок у репозиторій.

Вміст файлу .gitignore:

```
__pycache__/
*.py[cod]
venv/
.env

data/
models/

.ipynb_checkpoints
```

```
mlruns/  
.trash/
```

3. Створення віртуального середовища:

Для Windows:

```
python -m venv venv  
.\venv\Scripts\activate
```

Для Linux/macOS:

```
python3 -m venv venv  
source venv/bin/activate
```

4. Встановлення залежностей:

Створіть файл requirements.txt:

```
pandas  
numpy  
scikit-learn  
matplotlib  
seaborn  
mlflow  
jupyter
```

Встановіть бібліотеки:

```
pip install -r requirements.txt
```

4.2. Основна частина роботи

Крок 1: Структурування проєкту

Створіть базову структуру каталогів, яка відповідає спрощеному стандарту Cookiecutter Data Science (приклад):

```
mkdir data  
mkdir data/raw          # Для сирих даних (read-only)  
mkdir notebooks         # Для Jupyter ноутбуків  
mkdir src               # Для скриптів Python  
mkdir models            # Для збережених моделей
```

Крок 2: Завантаження даних

1. Оберіть один датасет зі списку варіантів (див. Додаток А) або використайте власний датасет.
2. Завантажте файл (наприклад, dataset.csv) у папку data/raw/.

Крок 3: Первинний аналіз даних (EDA)

1. Запустіть Jupyter Notebook: `jupyter notebook`.
2. Створіть файл notebooks/01_eda.ipynb.

3. Виконайте базовий аналіз:
  - Завантаження даних (pd.read_csv).
  - Перевірка типів даних та пропусків (df.info(), df.isnull().sum()).
  - Візуалізація розподілу цільової змінної (Target Distribution).
  - Побудова матриці кореляції.

Крок 4: Розробка скрипту навчання з MLflow

Необхідно самостійно імплементувати файли для тренування та пов'язані модулі, які реалізують повний цикл навчання моделі.

Вимоги до скрипту:

1. Завантаження даних: Зчитування CSV/Other types з папки data/raw/.
2. Передобробка: Обробка пропущених значень, кодування категоріальних змінних (якщо є), розділення на X (ознаки) та y (цільова змінна).
3. Розділення вибірки: Використання train_test_split для створення тренувального та тестового наборів.
4. Ініціалізація MLflow: Встановлення імені експерименту (mlflow.set_experiment).
5. Логування: У блоці with mlflow.start_run(): необхідно залогувати:
  - Гіперпараметри моделі (наприклад, n_estimators, max_depth, learning_rate).
  - Метрики якості на тестовій вибірці (accuracy, f1_score, rmse тощо).
  - Саму навчену модель (mlflow.sklearn.log_model).
  - Графік (наприклад, Confusion Matrix або Feature Importance) як артефакт.

Приклад синтаксису MLflow (Snippet):

```
import mlflow
import mlflow.sklearn

# ... ваш код підготовки даних ...

mlflow.set_experiment("My_Experiment_Name")

with mlflow.start_run():
    # Логування параметрів
    mlflow.log_param("param_name", param_value)

    # ... навчання моделі ...

    # Логування метрик
    mlflow.log_metric("metric_name", metric_value)

    # Логування моделі
    mlflow.sklearn.log_model(model, "model_name")

    # Логування файлу (графіку)
    mlflow.log_artifact("plot.png")
```

Крок 5: Розширення функціоналу

Модифікуйте скрипти для відповідності професійним стандартам:

1. **CLI Аргументи:** Гіперпараметри повинні передаватися як аргументи командного рядка (використовуючи бібліотеку `argparse` або `click`), а не бути "захардкоженими".
2. **Feature Importance:** Додайте логування графіку важливості ознак, який показує, які змінні найбільше вплинули на рішення моделі.
3. **Розширене логування (Tags):**
  - Додайте використання `mlflow.set_tag()` для додавання метаданих (наприклад, автор запуску, версія датасету, тип моделі).
  - Продемонструйте, як в MLflow UI можна фільтрувати запуски, використовуючи Search query (наприклад, `tags.model_type = "RandomForest"`).

4.3. Перевірка результатів

1. Запустіть розроблені скрипти навчання, наприклад:

```
python src/train.py
```

2. **Проведіть дослідження впливу гіперпараметрів (Hyperparameter Tuning Analysis):**

- Оберіть один ключовий гіперпараметр (наприклад, `max_depth` для дерев або `n_neighbors` для KNN).
- Виконайте **мінімум 5 запусків**, послідовно змінюючи значення цього параметра (від недостатнього до надлишкового).
- *Важливо:* Логуйте метрики (`accuracy`, `f1`) як для **тестової**, так і для **тренувальної** вибірки. Це дозволить побачити момент, коли модель починає перенавчатися (Overfitting).

3. Запустіть інтерфейс MLflow:

```
mlflow ui
```

4. Відкрийте браузер за адресою `http://127.0.0.1:5000`.

5. Переконайтеся, що:

- Створено експеримент з вашою назвою.
- Відображається список запусків (Runs).
- **Використайте функцію "Compare":** Виділіть всі ваші запуски та натисніть "Compare". Побудуйте графік залежності метрики (Y-axis) від гіперпараметра (X-axis). Проаналізуйте отримані криві.

5. Контрольні запитання

1. У чому полягає фундаментальна відмінність між артефактами коду (у DevOps) та артефактами ML-моделей?
2. Чому папку `mlruns` (або іншу папку для зберігання метаданих MLflow) зазвичай додають у `.gitignore` при локальній розробці?

3. Які переваги дає використання віртуальних середовищ (venv/conda) у командній розробці?
4. Назвіть три основні компоненти, які логуює MLflow Tracking, та наведіть приклади для кожного.
5. Як забезпечити повну відтворюваність експерименту (Reproducibility), якщо дані у джерелі постійно оновлюються? Які інструменти для цього потрібні окрім Git?
6. У чому різниця між `mlflow.log_artifact` та `mlflow.log_model`? Яку додаткову інформацію зберігає `log_model`?
7. Яким чином MLflow дозволяє порівнювати ефективність різних моделей, якщо вони були навчені на різних підмножинах даних (наприклад, Cross-Validation)?
8. **Архітектура:** Уявіть, що ви працюєте в команді з 5 Data Scientist-ів. Як потрібно налаштувати MLflow, щоб всі бачили експерименти одне одного? Де в такій архітектурі фізично зберігаються метрики (числа), а де — артефакти (файли моделей)?
9. **Залежності:** Ви зафіксували `random_state`, код та дані, але при запуску на іншому комп'ютері модель видає трохи інші результати (на рівні 4-го знаку після коми). Чому це може статися і як це пов'язано з версіями бібліотек (наприклад, `scikit-learn`, `numpy`) або апаратним забезпеченням (Floating point arithmetic)?
10. **Experiment Design:** Чому логування метрик лише на тестовій вибірці є недостатнім для повноцінного аналізу моделі? Яку роль відіграє валідаційна вибірка у контексті Experiment Tracking і як це відобразити в MLflow?

6. Рекомендовані матеріали для поглибленого вивчення

1. MLflow Documentation: Official Docs - основне джерело знань. Рекомендується розділ "Tracking".
2. Databricks Academy: MLflow Fundamentals - курси від творців MLflow.
3. Coursera: "Machine Learning Engineering for Production (MLOps) Specialization" (Andrew Ng) - фундаментальний курс, де розглядається концепція Experiment Tracking.
4. Kaggle Learn: Intro to Machine Learning - вивчення Scikit-learn.
5. YouTube: Канал "DataTalksClub" (курс MLOps Zoomcamp) - практичні відео по MLflow.

7. Додатки

Додаток А. Варіанти індивідуальних завдань (Датасети)

Для виконання лабораторних робіт можна обрати один із наведених нижче датасетів або використати власний (за погодженням з викладачем). Список сформовано для забезпечення різноманітності задач (табличні дані, зображення, NLP) та рівнів складності.

Табличні дані (Tabular Data)

1. Credit Card Fraud Detection (Classification, Anomaly Detection)
  - *Задача:* Виявлення шахрайських транзакцій.

- *Особливості:* Критично незбалансований (шахрайство < 1%). Ідеально для метрик Precision/Recall.
  - *Джерело:* [Kaggle Link](#)
2. Telco Customer Churn (Classification)
- *Задача:* Передбачення відтоку клієнтів.
  - *Особливості:* Категоріальні ознаки, помірний дисбаланс.
  - *Джерело:* [Kaggle Link](#)
3. 10 Million House Rent Data of 40 cities (Regression)
- *Задача:* Прогнозування ціни на нерухомість.
  - *Особливості:* 10 мільйонів записів, багато пропусків, feature engineering.
  - *Джерело:* [Kaggle Link](#)
4. Bike Sharing Demand (Regression, Time Series)
- *Задача:* Прогнозування попиту на оренду.
  - *Особливості:* Часові ряди, сезонність, вплив погоди.
  - *Джерело:* [Kaggle Link](#)
5. Heart Diseases and Conditions Data - UCI (Classification)
- *Задача:* Діагностика серцевих захворювань.
  - *Особливості:* Малий датасет, важливість інтерпретації (SHAP).
  - *Джерело:* [Kaggle Link](#)
6. German Credit Risk (Classification)
- *Задача:* Оцінка кредитного ризику (Good/Bad).
  - *Особливості:* "Вартість" помилки (Cost Matrix), етичні питання.
  - *Джерело:* [UCI Link](#)
7. Adult Census Income (Classification)
- *Задача:* Передбачення доходу > \$50K.
  - *Особливості:* Питання Fairness & Bias (стать, раса).
  - *Джерело:* [UCI Link](#)
8. Rain in Australia (Classification)
- *Задача:* Передбачення дощу на завтра.
  - *Особливості:* Незбалансований, часова залежність, пропуски.
  - *Джерело:* [Kaggle Link](#)
9. Walmart Store Sales Forecasting (Regression)
- *Задача:* Прогнозування продажів.
  - *Особливості:* Часові ряди, вплив свят.
  - *Джерело:* [Kaggle Link](#)
10. Fetal Health Classification (Classification)
- *Задача:* Класифікація здоров'я плоду (Normal, Suspect, Pathological).

- *Особливості:* Мультикласова класифікація, сильний дисбаланс.
- *Джерело:* [Kaggle Link](#)

11. Stroke Prediction Dataset (Classification)

- *Задача:* Передбачення інсульту.
- *Особливості:* Дуже сильний дисбаланс (1.8% позитивних), медичні дані.
- *Джерело:* [Kaggle Link](#)

12. Spotify Tracks Attributes and Popularity (Regression/Classification)

- *Задача:* Передбачення популярності пісні або жанру.
- *Особливості:* Реальні дані з API, кореляція ознак.
- *Джерело:* [Kaggle Link](#)

Комп'ютерний зір (Computer Vision)

13. Chest X-Ray Images (Pneumonia) (Image Classification)

- *Задача:* Визначення пневмонії за рентгенівськими знімками.
- *Особливості:* Робота з зображеннями, незбалансований, медична відповідальність.
- *Джерело:* [Kaggle Link](#)

14. Face Mask Detection (Object Detection / Classification)

- *Задача:* Визначення наявності маски на обличчі.
- *Особливості:* Можна вирішувати як класифікацію (crop images) або детекцію.
- *Джерело:* [Kaggle Link](#)

15. Traffic Signs Preprocessing (Multi-class Classification)

- *Задача:* Розпізнавання дорожніх знаків (43 класи).
- *Особливості:* Багато класів, реальні умови (освітлення, кут).
- *Джерело:* [Kaggle Link](#)

16. PlantVillage Dataset (Image Classification)

- *Задача:* Визначення хвороб рослин за фото листя.
- *Особливості:* Мультикласова, агро-сектор.
- *Джерело:* [Kaggle Link](#)

17. Skin Cancer MNIST: HAM10000 (Image Classification)

- *Задача:* Класифікація пігментних уражень шкіри.
- *Особливості:* Критично важлива точність, сильний дисбаланс класів.
- *Джерело:* [Kaggle Link](#)

Обробка природної мови (NLP)

18. IMDB Movie Reviews (Sentiment Analysis)

- *Задача:* Визначення тональності відгуку (позитивний/негативний).

- *Особливості*: Робота з текстом, токенизація, embeddings.
- *Джерело*: [Kaggle Link](#)

19. Twitter Sentiment Analysis (Hate Speech) (Classification)

- *Задача*: Виявлення расистських/сексистських твітів.
- *Особливості*: Незбалансований, етичні питання, очистка тексту.
- *Джерело*: [Kaggle Link](#)

20. SMS Spam Collection (Classification)

- *Задача*: Класифікація SMS як спам або не спам.
- *Особливості*: Робота з текстом, дисбаланс.
- *Джерело*: [UCI Link](#)

Структура проєкту (приклад)

```

mlops_lab_1/
├── .gitignore      # Файл виключень Git
├── requirements.txt # Список залежностей
├── README.md       # Опис проєкту
├── venv/           # Віртуальне середовище (не в Git)
├── data/
│   ├── raw/        # Сирі дані (не в Git)
│   └── dataset.csv
├── notebooks/
│   └── 01_eda.ipynb # Ноутбук з аналізом
├── src/
│   └── train.py     # Скрипт навчання
├── mlruns/         # Логи MLflow (не в Git)
└── models/         # Збережені моделі (не в Git)

```